

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Advokatfirmaet SGB Storløkken
v/advokat Karl Anders Grønland
Postboks 2913 Solli
0230 Oslo

Deres ref

Vår ref
11/1180 - IRR

Dato
06 .01.2015

Klage på vedtak - Trustbuddy AB

Finansdepartementet viser til klage 4. januar 2012 på Finanstilsynets vedtak 16. desember 2011 om å pålegge TrustBuddy AB å fjerne annonsering/markedsføring av selskapet på norsk. Vi viser videre til tilrådning til Finansdepartementet fra Finanstilsynet 20. februar 2012, samt til øvrig korrespondanse i sakens anledning.

1. SAKENS BAKGRUNN

TrustBuddy AB er et børsnotert foretak i Sverige. Etter det opplyste går selskapets forretningsmodell i korthet ut på å tilrettelegge for lån og innskudd mellom personer (medlemmer) som registrerer seg på TrustBuddy AB. TrustBuddy AB tilbyr sine tjenester utelukkende via internett. Selskapet er registrert som «finansielt institut» hos den svenske Finansinspektionen. Etter svensk rett er et «finansielt institut» ikke konsesjonsbelagt i Sverige og selskapet er ikke underlagt tilsyn av svenske finanstilsynsmyndigheter.

Finanstilsynet påla 16. desember 2011 TrustBuddy AB med hjemmel i finanstilsynsloven § 4a B å «fjerne annonsering/markedsføring av selskapet på norsk». I vedtaket viste Finanstilsynet til at selskapet markedsførte seg på norsk med formål om å tiltrekke seg norske forbrukere som kunder.

Advokatfirmaet SGB Storløkken påklaget vedtaket 4. januar 2012 til Finanstilsynet på vegne av TrustBuddy AB (heretter TrustBuddy eller «klager»). Klagen er rettidig fremsatt, jf. forvaltningsloven § 29.

Finanstilsynet ga tilrådning til Finansdepartementet 20. februar 2012 om å opprettholde

Finanstilsynets vedtak 16. desember 2011.

Klager har ved sin advokat kommentert saken til Finansdepartementet i flere runder, bl.a. ved brev 24. februar 2012 og 3. desember 2013. Klager har også sendt en henvendelse til Statsministerens kontor 23. oktober 2013 som er videresendt til Finansdepartementet. Videre har klager tatt opp generelle spørsmål om reguleringen av såkalt «peer to peer-lending» (også benevnt people to people lending) ved brev 23. mars 2012 og 24. mars 2014.

Finansdepartementet har hentet inn ytterligere opplysninger fra klager, bl.a. 5. og 12. november 2013. Klager ba ved sin advokat om innsyn i alle sakens dokumenter ved epost 8. november 2013. Ved brev 3. desember 2013 oversendte klager ved sin advokat nye opplysninger i saken.

Danske myndigheter fattet vedtak mot TrustBuddy 23. juni 2014. Danske myndigheter fant at virksomheten til TrustBuddy krevde tillatelse etter dansk rett som «pengeinstitutt» og påla TrustBuddy å bringe virksomheten i samsvar med dansk rett.

TrustBuddy søkte 14. mars 2013 om konsesjon som finansieringsrørelse i Sverige. Finansdepartementet har avventet svenske myndigheters avgjørelse. TrustBuddy fikk avslag på sin søknad om konsesjon fra svenske myndigheter 30. juni 2014.

Ved e-post 22. september 2014 ba Finansdepartementet om bekreftelse på noen ytterligere opplysninger fra TrustBuddy. Denne henvendelsen ble besvart av klager ved sin advokat 10. oktober 2014.

2. FINANSTILSYNETS VEDTAK

Finanstilsynet fattet 16. desember 2011 med hjemmel i finanstilsynsloven § 4a vedtak overfor TrustBuddy. Vedtaket ble vurdert som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 28. Vedtaket lød:

«I henhold til finanstilsynsloven § 4a pålegges Trustbuddy umiddelbart å fjerne annonsering/markedsføring av selskapet på norsk.»

I begrunnelsen fra Finanstilsynet het det at «Som [Finanstilsynet] har gjort rede for både i skriftlig korrespondanse og i møte hos Finanstilsynet høsten 2011, har selskapet ikke anledning til å markedsføre seg mot nordmenn fordi selskapet ikke har tillatelse til å drive i Norge. Dette betyr at selskapet ikke selv kan ta direkte kontakt med nordmenn, benytte seg av .no-domener, eller markedsføre seg på norsk for å skaffe kunder. Forbudet gjelder alle typer kanaler som for eksempel internett, radio, tv og aviser.»

Finanstilsynet tok ikke stilling til om annonseringen var i strid med markedsføringsloven, som hører inn under Forbrukerombudets ansvarsområde.

Finanstilsynet ga ikke oppsettende virkning for vedtaket.

3. KLAGEN

I klagen 4. januar 2012 viste klagers advokat til at klager vil «rette seg etter de pålegg Finanstilsynet har gitt i samsvar med slik selskapet forstår at Finanstilsynets pålegg skal etterleves, men vil samtidig som det fremgår i punkt 3 påklage vedtaket til Finansdepartementet.»

I punkt 2 i klagen har klager utdypet sin forståelse av forbudet i vedtaket, og understreket blant annet at de mener at «personer i selskapet som mottar henvendelser på norsk, eller som har norsk som morsmål skal kunne benytte seg av norsk når de kommuniserer med kunder eller andre.

I punkt 3 har klager utdypet sin vurdering av Finanstilsynets vedtak. Klager har blant annet vist til at saken reiser spørsmål om i hvilken grad et selskap etablert utenfor Norge kan bruke norsk språk i sin markedsføring på domener som ikke er no.domener. Klager har også stilt spørsmål ved Finanstilsynets kompetanse til å fatte vedtak overfor et svensk selskap. Klager bestrider ikke at selskapet ikke har tillatelse til å drive markedsføring i Norge, verken i norske medier eller på no.domener.

Klager har tatt opp spørsmålet om når virksomheten etter EU/EØS-retten må anses for være etablert utenfor hjemstaten, og viser også til EØS- avtalen artiklene 36, 37 og 40 som gjelder fri bevegelse av tjenester og kapital innenfor EØS-området. Videre har klager vist til lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) m.v. (EØS-loven) (av klager omtalt som «gjennomføringsloven») § 2. Klager mener at Finanstilsynets vedtak 16. desember 2014 er uten rettslig grunnlag, og ber om at vedtaket oppheves.

4. FINANSTILSYNETS TILRÅDNING

Finanstilsynet oversendte klagen til Finansdepartementet 20. februar 2012. Finanstilsynet har vist til at tilsynet i sin dialog med selskapet før vedtaket 16. desember 2011 var kommet til at klager « i alle fall driver med låneformidlingsvirksomhet» jf. finansieringsvirksomhetsloven kap. 4 jf. finansieringsvirksomhetsloven §1-2 sammenholdt med § 1-5. Bakgrunnen for denne konklusjonen var at klager etter Finanstilsynets vurdering «tilrettelegger for lån og innskudd mellom personer (medlemmer) som registrerer seg på TrustBuddy ABs nettsted. Medlemmer som har innskudd i TrustBuddy AB samtykker til å låne disse ut til medlemmer på forhåndsfastsatte betingelser. TrustBuddy AB er ikke part i noen låneavtaler og låner ikke ut egne midler». Finanstilsynet hadde i dialog med selskapet forut for vedtaket gjort klart at tilsynet mente selskapet ved opprettelsen av nettsiden drev ulovlig

finansieringsvirksomhet». Etter dialog med selskapet gjennom 2011 om selskapets markedsføring på norsk, og etter at det ble klart at klager til tross for dette markedsførte sine tjenester på norsk via Facebook, fattet Finanstilsynet 16. desember 2011 vedtak med pålegg om å «fjerne annonsering/markedsføring av selskapet på norsk».

Finanstilsynet har vist til klager i brevet 4. januar 2012 behandler et annet tema enn det som er gjenstand for Finanstilsynets vedtak. Finanstilsynet viste herunder til at de mener det foreligger en misforståelse om at tilsynet har nedlagt totalforbud mot at selskapet bruker norsk språk i kommunikasjon med sine kunder. Finanstilsynet presiserte i oversendelsen til departementet at så ikke er tilfelle, og at spørsmålet er hva som anses som markedsføring rettet mot det norske markedet. Finanstilsynet presiserte videre i oversendelsen at tilsynet aldri har uttalt at selskapet er hjemmehørende i Norge.

Finanstilsynet har videre presisert at vurderingstemaet for saken er hvorvidt klager har drevet ulovlig grensekryssende virksomhet fra Sverige.

Om adgangen et foretak hjemmehørende i en annen EØS-stat har til å drive markedsføring i Norge skriver Finanstilsynet:

«Det konsoliderte kredittinstitusjonsdirektivet 2006/48/EF er et direktiv som innskrenker adgangen til fri flyt av kapital etc. på tvers av landegrensene innenfor det europeiske økonomiske samarbeidsområdet. Finansområdet er et rettsområde som er særskilt regulert. Direktivets regler om grenseoverskridende virksomhet er gjennomført i «Forskrift om grenseoverskridende tjenesteyting av utenlandske banker og andre kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innenfor det europeiske økonomiske samarbeidsområde, m.m.» (Forskrift om grensekryssende virksomhet). Forskriften gjelder den adgang en kredittinstitusjon eller annet foretak med hovedsete i annen stat innenfor det europeiske økonomiske samarbeidsområde har til å markedsføre eller yte tjenester (som fremgår av vedlegg til direktivet) i Norge fra et etablert forretningssted i en stat som omfattes av direktivet. Hvilken type foretak eller virksomhet dette gjelder må anses uttømmende. For å kunne drive grensekryssende virksomhet til Norge må vilkårene i forskriften § 3 være oppfylt. Det fremgår av forskriften § 2 at forskriften ikke gjelder «foretak som ikke er kredittinstitusjoner og som etter sine vedtekter bare kan drive virksomhet som her i landet ikke vil være underlagt myndighetstilsyn». Selv om låneformidling er meldepliktig, er virksomheten ikke konsesjonsbelagt i Norge. Låneformidling er imidlertid en type finansieringsvirksomhet som er regulert etter norsk lovgivning og er underlagt tilsyn, jf. finanstilsynsloven § 1, første ledd nr. 7. Låneformidlingsvirksomhet er derfor underlagt myndighetstilsyn i Norge. Trustbuddy AB er dermed ikke omfattet av unntaket. Det er klart at Trustbuddy AB ikke oppfyller kravene i forskriften § 3. Konsekvensen er at Trustbuddy AB ikke har anledning til å drive grensekryssende virksomhet til Norge.»

Finanstilsynet tok videre opp spørsmålet om i hvilken grad klagers bruk av norsk språk er å anse som markedsføring i Norge. Til dette har tilsynet vist til at å drive

grensekryssende virksomhet fra utlandet til Norge innebærer at et utenlandsk foretak «henter» kunder i Norge til foretakets hjemland ved f.eks å rette markedsføringen mot det norske markedet. Tilsynet har videre vist til at utgangspunktet må være at når et selskap ikke har lov til å markedsføre seg i Norge, kan selskapet heller ikke benytte seg av .no-domener på internett, norsk tv, radio, aviser etc. eller bruke norsk språk i markedsføringsøyemed. Tilsynet har vist til at markedsføringslovens bestemmelser om hva som er markedsføring i Norge, og vist til forskrift om grensekryssende virksomhet § 5 fjerde ledd. Etter dette har tilsynet kommet til at TrustBuddys bruk av norsk språk har «til hensikt å trekke norske forbrukere til selskapet». Tilsynet har i denne vurderingen særlig vist til klagers egen bruk av norsk på Facebook, uten forutgående innlegg eller annet initiativ fra kunder.

Finanstilsynet har også vist til at forskrift om grensekryssende virksomhet gjennomfører EØS-rettslige forpliktelser, og har ikke sett grunn til å gå nærmere inn i selskapets anførsler om EU-retten og EØS-avtalen.

5. KLAGERS YTTERLIGERE ANFØRSLER

Klager har ved sin advokat utdypet sitt syn på klagen bl.a. ved brev 24. februar 2012 og 3. desember 2013.

Ved brev 24. februar 2012 kommenterte klager Finanstilsynets tilrådning og opprettholdt anførsel om at vedtaket mangler rettslig grunnlag, og understreket at vedtaket etter klagers vurdering bygget på de lege ferenda-betraktninger. Klager skrev også at *«vi varsler derfor allerede nå at vi i et senere brev vil kommentere de relevante juridiske elementer i saken»*.

Videre tok klager opp en del forhold som gjaldt faktum i saken. Klager mener at saken kan påvirke norske kunders adgang til å benytte tjenester av den typen TrustBuddy leverer hvor selskapet ikke er etablert i Norge. Etter klagers vurdering møter såkalt «peer-to-peer lending» et behov i markedet som ikke er dekket per i dag. De mener også at klager har priset såkalte «småån» lavere enn for eksempel tilsvarende kreditt fra kredittkortselskaper. Videre anfører klager til at det er uklart hva forbudet mot å markedsføre klagers tjenester på norsk betyr «i en verden med globale medier og kommunikasjon»

I brev 3. desember 2013 har klager vist til selskapets søknad om konsesjon som finansrørelse i Sverige og at denne kunne ha betydning for behandlingen av klagesaken ved at klager da ville falle inn under forskrift om grensekryssende tjenesteyting. Etter klagers vurdering ville anvendelse av forskriften *«regulere flere av de problemstillinger Trustbuddy gjennom klagen har ønsket å få rettslig klarlagt»*. Samtidig har klager hevdet at de ikke faller inn under definisjonen av forskriftens virkeområde jf. forskriften § 2. Klager har i tillegg anført til at de ikke driver markedsføring på norsk på sin

hjemmeside, og at de mener forståelsen av markedsføring som er lagt til grunn i markedsføringsloven ikke kan gis analogisk anvendelse.

Finansdepartementet ba i e-post 22. september 2014 om enkelte ytterligere opplysninger om selskapets virksomhet, herunder oppsettet for håndtering av kundenes midler. Klager besvarte henvendelsen 10. oktober 2014 ved sin advokat. Klager understreket innledningsvis i svaret at klager mener *«spørsmålet som behandles er utelukkende hvor grensen for aktiv markedsføring i Norge går, og hvilken aktiv markedsføring det svenske selskapet kan gjøre mot nordmenn, uten at det anses å være aktiv markedsføring i Norge»*. Klager har deretter fremholdt at spørsmålene som Finansdepartementet stilte i epost 22. september 2014 er besvart til konsesjonsmyndigheten i klagers hjemland, og har vedlagt kopi av et dette svaret. Det vedlagte svaret fra klager til svenske Finansinspektionen er ikke datert. I brevet fremholder klager at foretaket ikke tar imot tilbakebetalingspliktige midler, men at de tilbyr en plattform for mennesker som vil gi lån og motta lån.

6. NÆRMERE OM KLAGERS VIRKSOMHET

Basert på opplysningene som er gitt i saken og en vurdering av vilkårene for innlån og utlån som per desember 2014 er oppgitt på klagers hjemmeside, har Finansdepartementet nedenfor oppsummert klagers virksomhet.

For å benytte seg av tjenester fra TrustBuddy kan privatpersoner opprette en profil på TrustBuddys hjemmeside «Trustbuddy.com». Trust Buddy anser disse profilene som «kontoer», og alle som har en slik konto betegnes som «medlem».

Såkalte «långivere», private personer som ønsker å låne ut penger, gjør dette ved å sette inn penger på en konto tilhørende TrustBuddy i en finansinstitusjon. TrustBuddy har rådighet over midlene på kontoen i tråd med selskapets alminnelige vilkår. Dette innebærer at TrustBuddy kan utbetale penger i samsvar med låneavtaler, administrere tilbakebetaling fra klientmiddelskonti til långivere som ikke lenger skal låne ut penger og å avregne og utbetale utgifter til TrustBuddy. Når långivere skyter inn midler aksepterer de også TrustBuddys generelle betingelser og vilkår. Långivernes penger skytes inn på en konto som er felles for alle klientmidlene. Klientmidlene holdes separat fra TrustBuddys egne midler.

Långivere kan når som helst kreve tilbakebetalt midler som ikke er bundet opp i løpende låneavtaler. Långiver kan ikke uten videre kreve tilbake midler som er utlånt. Inntil 90 prosent av midler som er utlånt kan kreves tilbakebetalt forutsatt at andre långivere som kan tre inn i den eller de aktuelle låneavtalen(e). Dersom det ikke finnes andre långivere som kan tre inn i avtalen, kan tilbakebetaling kun skje etter hvert som låntakere betaler tilbake sine lån med renter til klientkontoen. De siste 10 prosent av långivers innskutte midler kalles et «sikringsbeløp» i TrustBuddys vilkår. Sikringsbeløpet skal slik departementet leser vilkårene tjene som en type

risikospredning eller solidaransvar for de ulike långivernes innskutte midler ved at TrustBuddy kan overføre fra de reserverte sikringsbeløpene mellom långiverne. De nærmere detaljene for denne ordningen, herunder hva som utløser et slikt krav eller hvor stor andel som skal kunne overføres til en enkelt långiver, har departementet ikke kunne finne at er regulert i TrustBuddys vilkår. Disse vilkårene innebærer at långiver er eksponert for en risiko for tap av de innskutte midlene dersom en eller flere låntakere ikke betaler tilbake midlene.

Såkalte «låntakere», private personer som ønsker å låne penger, kan søke om lån via sin konto på TrustBuddys hjemmeside. Det kan søkes om lån på minimum 2500 kroner, og maksimum 10 000 kr. Lån er rente- og gebyrfritt dersom det tilbakebetales i løpet av de første 14 dagene. Långivere opptjener ikke renter samme periode. TrustBuddy har opplyst at renten etter 14 dager er 12 prosent av lånets hovedstol. I tillegg kommer gebyrer, blant annet en administrasjonsavgift. Det fremgår av kostnadsoversikten på TrustBuddys hjemmesider at den effektive renten for et lån på 2500 kroner i 15-30 dager er 1273,55 prosent. Tilsvarende opplyser TrustBuddy at den effektive renten for et lån med løpetid på ett år er 149,80 prosent.

I tillegg opplyser TrustBuddy at det kreves et administrasjonsgebyr hver gang et lån forlenges med ytterligere 30 dager. Dette gebyret er omtalt som en «fornyelsesavgift». Løpetiden for et lån kan forlenges inntil fem ganger. Fornyelsesavgiften går til TrustBuddy, og ikke den aktuelle långiver. Størrelsen på fornyelsesavgiften stiger med lånebeløpet. For et lånebeløp på 2500 kroner oppgis fornyelsesavgiften å være 265 kroner.

Koblingen mellom långiver og låntaker skjer ved at TrustBuddy på sin plattform matcher långivere med låntakere. Det utlånte beløpet overføres deretter fra klientmiddelkontoen til låntakers konto. Ifølge definisjonen av en låneavtale i TrustBuddys vilkår er en låneavtale en avtale som inngås mellom en låntaker og en eller flere långivere om et lån i tråd med TrustBuddys vilkår. Det følger også av vilkårene at medlemmer i TrustBuddy ved bruk av BankID signerer låneavtaler. Etter det opplyste inngås låneavtaler direkte mellom långiver og låntaker, og TrustBuddy er ikke part i avtalene.

Det følger av TrustBuddys vilkår at TrustBuddy selv har en aktiv rolle i utlånsprosessen ved at det er TrustBuddy som godkjenner hvem som har rett til å søke om lån på plattformen. Det er også TrustBuddy som foretar den faktiske spredningen av innskutte midler mellom ulike låntakere. TrustBuddy deler opp långivernes innskutte midler i andeler på 100 kr som spres på flere lån, i den hensikt å spre risikoen ved lånet. Dersom det ikke er tilstrekkelig med långivere til et lån, kan antallet långivere per lån bli mindre og utlånt beløp per långiver bli større enn 100 kroner per långiver.

Låntaker og långiver kjenner ikke hverandres identitet, og låneavtaler inngås kun med henvisning til långiver og låntagers kundenummer. TrustBuddy kan gi ut informasjon

om långiveres og låntageres identitet dersom TrustBuddy anser det nødvendig eller tilsynsmyndighet eller domstol krever det.

Når låntakere skal betale tilbake beløpet skjer dette ved at lånebeløpet, samt eventuelle renter på dette, tilbakebetales til klientmiddelkontoen. Når tilbakebetalingen er registrert på klientmiddelkontoen gjør plattformen en beregning og oppdaterer statusen til långivers TrustBuddy-profil slik at vedkommende kan se at lånet og eventuell rente er innbetalt.

7. RETTSLIG GRUNNLAG

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI inneholder regler om behandling av vedtak som påklages og klageinstansen kompetanse.

Finanstilsynets kompetanse som tilsynsmyndighet følger av lov 7. desember 1956 lnr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner m.v. (finanstilsynsloven), se særlig § 3 og § 4a. Finanstilsynsloven § 4a første punktum lyder:

«Antar Finanstilsynet at noen som ikke har nødvendig tillatelse, driver slik virksomhet som omfattes av § 1 første eller tredje ledd, kan Finanstilsynet gi pålegg om å stanse virksomheten.»

Adgangen til å drive finansieringsvirksomhet i Norge er regulert i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven).

Finansieringsvirksomhet er definert i finansieringsvirksomhetsloven § 1-2 som lyder: *«Som finansieringsvirksomhet regnes å yte, formidle eller stille garanti for kreditt eller på annen måte medvirke ved finansiering av annet enn egen virksomhet.»* Til dette gjelder enkelte unntak som ikke er relevante i den foreliggende saken. Det følger av finansieringsvirksomhetsloven §1-3 at som «finansinstitusjon» regnes virksomheter som driver finansieringsvirksomhet. Det gjelder enkelte unntak som ikke er relevante i den foreliggende saken. Hvilke foretak som har rett til å drive finansieringsvirksomhet er definert i finansieringsvirksomhetsloven § 1-4. Bestemmelsen gjelder *«ikke formidling av lån»*.

Låneformidlingsforetak og -virksomhet er definert i § 1-5 nr. 2:

«(...)Som låneformidlingsforetak regnes et foretak som ikke driver annen finansieringsvirksomhet enn låneformidling. Låneformidling er virksomhet som består i organisert eller ervervsmessig formidling av lån eller garanti for lån.»

Det er gitt nærmere regler om låneformidlingsvirksomhet i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 4. Låneformidlingsvirksomhet er meldepliktig til Finanstilsynet jf. § 4-1 og underlagt omsorgs- og opplysningsplikt jf. § 4-2

Kredittinstitusjon er definert i finansieringsvirksomhetsloven § 1-5 nr. 3 som lyder «..Som kredittinstitusjon regnes foretak hvis virksomhet består i å motta innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmennheten og å yte lån for egen regning.» Kredittinstitusjon er et samlebegrep som omfatter norske banker, kredittforetak og utenlandske institusjoner som driver slik virksomhet. Kredittforetak er kredittinstitusjoner som ikke er bank jf. § 1-5 nr. 1, dvs. foretak som mottar «andre tilbakebetalingspliktige midler [enn innskudd] fra allmennheten, og [yter] lån for egen regning jf. § 1-5 lnr. 3.

Kredittinstitusjoner har rett til å drive finansieringsvirksomhet jf. finansieringsvirksomhetsloven § 1-4 nr. 4. Kredittinstitusjoner kan etter bestemmelsen «i tillegg til å drive finansieringsvirksomhet, ta imot innskudd fra en ubegrenset krets av innskytere og bruke ordet «bank», «sparebank» eller lignende i sitt navn eller ved omtale av sin virksomhet i Norge dersom den har adgang til dette i den stat hvor den har fått tillatelse til å drive virksomhet som kredittinstitusjon.»

Det er gitt regler om bank i forretningsbankvirksomhet i lov 24. mai 1961 lnr. 2 om forretningsbanker (forretningsbankloven). Loven gjelder etter § 1 «alle foretak som skaffer seg midler til sin virksomhet ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskytere». Banker har enerett til å ta imot innskudd. Begrepet innskudd er ikke nærmere definert i loven, men innholdet i begrepet er omtalt i en rekke lovforarbeider fra Innstilling til Lov om sparebanker og lov om forretningsbanker fra Penge og Bankkomiteen i 1950 til Prop. 125 L (2013-2014). Innskudd kjennetegnes ved den måten stiftelsen og opphør av gjeldsforholdet foregår på. Normalt er rente- og tilbakebetalingsvilkårene like for alle og er gjort alminnelig kjent for publikum. Et innskudd kjennetegnes også ved at det fullt ut er tilbakebetalingspliktige midler, selv om rentevilkår kan variere.

Finansieringsforetak er regulert i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 3. Med finansieringsforetak forstås finansinstitusjon som ikke er bank, forsikringsselskap eller låneformidlingsforetak jf. § 3-1. Finansieringsforetakene driver finansieringsvirksomhet som definert i finansieringsvirksomhetsloven § 1-2. Den i praksis viktigste formen for finansieringsforetak er kredittforetak. Finansieringsforetak må ha særskilt tillatelse for å drive virksomhet som kredittforetak, jf. finansieringsvirksomhetsloven § 3-3 første ledd, tredje punktum. Finansieringsforetak som ikke er kredittforetak, er finansieringsselskap. Finansieringsselskap driver finansieringsvirksomhet som ikke er basert på innlån fra allmennheten.

De ulike formene for foretak som faller inn under finansieringsvirksomhetsloven og banklovgivningen er nærmere omtalt i Propp. 125 L (2013-2014) kapittel 5.

Forskrift 7. juli 1994 nr. 717 om grenseoverskridende tjenesteyting av utenlandske banker og andre kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innenfor det

europæiske økonomiske samarbeidsområdet (forskrift om grensekryssende virksomhet) gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser på området og gjelder: *«den adgang kredittinstitusjon, eller annet foretak med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde har til å markedsføre eller yte tjenester i Norge fra et etablert forretningssted i en annen stat som omfattes av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde»*, jf. § 2.

Den nærmere adgangen til å drive virksomhet i Norge er regulert i forskriften § 3, hvor første ledd lyder:

«Kredittinstitusjon og annet foretak med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde kan drive grenseoverskridende virksomhet her i riket dersom kredittinstitusjonen eller foretaket har tillatelse til å drive virksomheten i hjemlandet og er undergitt myndighetstilsyn der.»

Lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) mv. (EØS-loven) (av klager omtalt som «gjennomføringsloven») § 2 lyder:

«Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Tilsvarende gjelder dersom en forskrift som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, er i konflikt med en annen forskrift, eller kommer i konflikt med en senere lov.»

Avtale 2. mai 1992 om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) Artikkel 36 lyder:

«1. Innen rammen av bestemmelsene i denne avtale skal det ikke være noen restriksjoner på adgangen til å yte tjenester innen avtalepartenes territorium for statsborgere i en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat som har etablert seg i en annen av EFs medlemsstater eller EFTA-stat enn tjenesteytelsens mottager.

2. Vedlegg IX til XI inneholder særlige bestemmelser om adgangen til å yte tjenester.»

Artikkel 40 lyder:

«Innen rammen av bestemmelsene i denne avtale skal det mellom avtalepartene ikke være noen restriksjoner på overføring av kapital tilhørende personer bosatt i EFs medlemsstater eller EFTA-statene og ingen forskjellsbehandling på grunn av partenes nasjonalitet, bosted eller stedet for kapitalanbringelsen. Vedlegg XII inneholder de bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre denne artikkel.»

8. FINANSDEPARTEMENTETS VURDERING OG KONKLUSJON

Klager har i flere runder kommentert temaet for klagesaken, og anført at klagen utelukkende gjelder hva som kan anses som aktiv markedsføring rettet mot nordmenn.

Finansdepartementet viser til at en klageinstans i medhold av forvaltningsloven § 34 annet ledd kan «prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham». Finansdepartementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering av at kjernen i saken er hvorvidt klager driver ulovlig grensekryssende virksomhet fra Sverige.

Finansdepartementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering av at klager driver låneformidlingsvirksomhet jf. finansieringsvirksomhetsloven § 1-5 nr. 2. Virksomheten er hjemmehørende i Sverige. Det er ikke bestridt at klager ikke har tillatelser etter finansieringsvirksomhetsloven, eller har gitt melding eller stilt sikkerhet som gir adgang til å drive låneformidlingsvirksomhet i Norge, jf. finansieringsvirksomhetsloven §§4-1 og 4-2 jf. § 1-5 nr. 2.

Klager har bestridt at Finanstilsynet har rettsgrunnlag for vedtaket 16. desember 2011. Klager har blant annet anført at det kan stilles spørsmål til Finanstilsynets kompetanse til å fatte vedtak overfor selskapet etablert utenfor Norge. Til dette viser Finansdepartementet til at finansstilsynsloven § 4a også omfatter utenlandske foretak.

Klager har videre anført at pålegget om å fjerne annonsering/markedsføring av selskapet på norsk strider mot Norges EØS-rettslige forpliktelser, og viser til EØS-loven § 2 og EØS-avtalen artiklene, 36, 37 og 40. Adgangen til å drive grensekryssende virksomhet fra en annen EØS-stat er regulert i forskrift om grensekryssende virksomhet. Reglene i forskriften gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser på området. Forskriften må således anses å tjene «til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen» jf. EØS-loven § 2, og innholdet må også anses å være «innen rammen av bestemmelsene i denne avtalen» jf. EØS-avtalen Artikkel 36 og 40. Anvendelsen av forskriften og øvrige relevante bestemmelser i finansieringsvirksomhetsloven er etter departementets vurdering ikke i strid med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

Finansdepartementet har vurdert hvorvidt klager uten tillatelse har markedsført sine tjenester i Norge. Finansdepartementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering av at det avgjørende for denne vurderingen er hvorvidt foretaket har som mål å «hente» kunder i Norge ved å rette markedsføringen mot det norske markedet. Departementet slutter seg videre til at bruk av norsk språk er et relevant moment i vurdering av hvorvidt markedsføring er rettet mot det norske markedet, og at markedsføring omfatter alle typer kanaler, herunder sosiale medier. Det er dokumentert at klager også etter å ha fjernet sin hjemmeside på norsk i 2011, har fortsatt annonsering på norsk bl.a. ved egne rubrikkannonser og innlegg på Facebook. Dette har Finansdepartementet funnet dokumentert senest i november 2014. Finansdepartementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering av at selskapets annonsering på Facebook på norsk har som formål å tiltrekke norske kunder til selskapet. Markedsføringen av klagers virksomhet på norsk på Facebook kan etter departementets vurdering ikke anses å være respons på kontakt fra norske kunder. Finansdepartementet bemerker for ordens skyld at norske

bedrifter og forbrukeres adgang til på eget initiativ å benytte tjenester levert av utenlandske foretak ikke er regulert ved disse reglene, og at det er fri adgang til å kjøpe inn slike tjenester fra foretak som ikke er etablert i Norge.

Etter Finansdepartementets vurdering dekkes klagers virksomhet av virkeområdet til forskrift om grensekryssende virksomhet. Departementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering av at klager ikke har de nødvendige tillatelser i Sverige til å kunne drive grensekryssende virksomhet i kraft av forskriften. Dette ble ikke endret ved vedtak fra svenske myndigheter 30. juni 2014.

Klager har etter dette ikke adgang til å drive markedsføring eller yte tjenester i Norge i medhold av forskrift om grensekryssende virksomhet. Klager har heller ikke adgang til å drive virksomhet i Norge etter finansieringsvirksomhetsloven §§ 4-1 og 4-2 jf. § 1-5 nr. 2.

Finansdepartementet slutter seg på denne bakgrunn til Finanstilsynets konklusjon om at klager har drevet ulovlig grensekryssende virksomhet fra Sverige ved å drive aktiv markedsføring av låneformidlingsvirksomhet på sosiale medier på norsk med formål om å tiltrekke norske kunder til selskapet.

«Peer-to-peer lending» kan etter en konkret vurdering i det enkelte tilfelle falle inn under andre regler i finansmarkedsretten. Finansdepartementet har ikke funnet det nødvendig å gjøre en slik vurdering i denne saken, men viser til at Finanstilsynet kan følge opp selskapet ytterligere etter egen vurdering.

Finansdepartementet har for øvrig notert seg at TrustBuddy i informasjon til markedet (se http://www.caprix.se/trustbuddy/tbdy_june_2014.pdf) opplyser at selskapets status i Norge er at det er «Waiting for TB Bank License». Finanstilsynet har bekreftet at det ikke foreligger noen slik søknad i Norge. Det legges til grunn at foretaket heretter vil oppgi korrekte opplysninger i sin kontakt med offentligheten.

Avslutningsvis bemerker Finansdepartementet at klager i brevet 4. januar 2012 fremholdt at klager ville innrette seg etter Finanstilsynet pålegg 16. desember 2011 om å fjerne annonsering/markedsføring av selskapet på norsk. Det er ikke søkt om eller gitt oppsettende virkning for Finanstilsynets vedtak 16. desember 2011. På TrustBuddys Facebook- side var det fortsatt per november 2014 egne annonser for selskapet på norsk som etter departementets vurdering var rettet mot norske forbrukere, og som ikke kunne anses å være resultat av en dialog med norske kunder etter deres initiativ. Finansdepartementet kan derfor ikke se at klager har rettet seg etter Finanstilsynets vedtak.

9. VEDTAK

TrustBuddy AB skal så snart som mulig bringe sin virksomhet i Norge i samsvar med norsk finansmarkedsregulering. Finanstilsynets vedtak opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Geir Åvitsland e.f.
ekspedisjonssjef

Erling Rikheim
avdelingsdirektør

Gjenpart: Finanstilsynet